

zaaknummer: 607719
 afdelingsnaam: IA-Rapp
 steller: Ed Heijnis
 telefoonnummer: 035 629 2796

onderwerp: Decembercirculaire 2019 Gemeentefonds

Voorstel

1. Kennis te nemen van de financiële effecten van de decembercirculaire 2019 voor de jaren 2017 - 2023. (zie tabel 1);

Zonder teken + tekortverhogend. Min-teken = tekortverlagend		Rekening 2019			Begroting 2020-2023			
Begroting 2019-2023		2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1	Algemene Uitkering volgens septembercirculaire 2019	138.658	145.103	156.061	161.719	165.380	167.150	170.717
2	Algemene Uitkering volgens decembercirculaire 2019	138.783	145.207	156.397	161.984	165.653	167.413	170.986
3 = 1 - / - 2	Wijziging Algemene Uitkering a.g.v. decembercirculaire 2019	-125	-104	-336	-265	-273	-263	-269
4	Verhoging Corresponderende regionale Uitgavenbudgetten	9	37		11	11	7	7
5	Verantwoording mutaties 2017 en 2018 in rekening 2019	116	67	-183				
6	Overheveling "nieuw" regionale middelen 2019			1.030				
7 = 3 + 4 + 5	Totaal effect decembercirculaire op rekening/begroting	-	-	511	-254	-262	-256	-262

Tabel 1. Bedragen in € 1.000

2. De financiële effecten voor de jaren 2017 t/m 2019 rechtstreeks te verwerken in de jaarrekening 2019.
3. De financiële effecten voor het jaar 2020 te verwerken bij de 1e tussenrapportage van 2020.
4. De financiële effecten voor de meerjarenraming 2021-2023 te verwerken bij de eerstvolgende kadernota dan wel begroting.
5. De raad te informeren via de bijgevoegde raadsinformatiebrief.

Samenvatting

De decembercirculaire is de laatste circulaire van het jaar. De decembercirculaire focust vooral op het lopende en eventueel op voorgaande jaren, en is daarmee de basis voor de jaarrekening 2019.

De algemene uitkering voor 2019 komt € 565.000,- hoger uit dan begroot. (het totaal van de jaren 2017, 2018 en 2019 op regel 3 van tabel 1)

Dit bedrag is een saldo van een nadelige bijstelling van de algemene uitkering voor 2017 t/m 2019 van € 0,8 mln en "nieuwe" middelen voor 2019 van € 1,3 mln.

Van de "nieuwe" middelen ad € 1,3 mln is een bedrag van € 1,030 mln bestemd voor perspectief op werk en voor de verlenging van de impuls regionale samenwerking GGZ. Deze "nieuwe" middelen ontvangen wij als Centrum gemeente waarbij regionale afspraken zijn gemaakt over de besteding van deze middelen. Omdat deze middelen niet meer besteed kunnen worden in 2019, zullen deze middelen worden overgeheveld naar 2020. Een overhevelingsvoorstel hiervoor zal ter besluitvorming worden voorgelegd aan het college van B&W.

Voor het overige deel van de "nieuwe" middelen in 2019 zal bij het opstellen van de jaarstukken worden afgewogen of deze middelen in aanmerking komen om te worden overgeheveld naar 2020.

Na de overheveling van de “nieuwe” regionale middelen naar 2020 ontstaat er per saldo een nadelig resultaat voor 2019 van € 511.000,- Het totaal op regel 7.

Voor de jaren 2020 t/m 2023 resteert er een voordelig resultaat van afgerond € 250.000,-.

Voor een volledige uitwerking van alle financiële mutaties verwijs ik u naar de bijlage specificatie financiële mutaties.

Onderuitputting 2019

Op basis van de Najaarsnota leek een behoorlijke extra onderbesteding € 900 miljoen te verwachten. De onderbesteding is echter toegevoegd aan begrotingsreserves, gekoppeld aan prioriteiten van het kabinet zoals aanpak stikstof, tekorten onderwijs en ondermijning. Die toevoeging aan de reserves tellen mee aan in de Accres Relevante Uitgaven (ARU).

De verwachting is dan ook dat de afrekening over het jaar 2019, via de meicirculaire 2020, niet nadelig zal zijn.

Herijking verdeling gemeentefonds

De nieuwe verdeling van het gemeentefonds zal worden gepubliceerd in de meicirculaire van 2020.

De financiële gevolgen voor de jaren 2021 en verder zijn afhankelijk van de uitkomsten van de herijking van het gemeentefonds en kunnen voordelige en nadelige effecten met zich meebrengen.

Op dit moment is daar geen inschatting van te maken.

Inleiding

Aanleiding van dit voorstel is het uitkomen van de decembercirculaire 2019 van het Gemeentefonds.

De circulaire bevat informatie over de financiële gevolgen van het rijksbeleid voor de Algemene Uitkering, de integratie- (IU) en de decentralisatie- (DU) uitkeringen. Tezamen vormen deze uitkeringen de belangrijkste inkomstenbron van de gemeente.

De decembercirculaire focust meestal vooral op het lopende en eventueel op voorgaande jaren, en is daarmee de basis voor de jaarrekening 2019.

Dit keer zijn er echter ook een aantal nieuwe uitkeringen (“nieuw” geld) in 2019. Deze middelen kunnen niet meer worden besteed in 2019.

Probleemstelling/doel

Het doel van deze nota is inzicht verschaffen in de ontwikkeling van de algemene uitkering en de decentralisatie- en integratie-uitkeringen zoals deze blijkt uit de decembercirculaire 2019.

Argumenten

De financiële wijzigingen voor enig jaar moeten wettelijk gezien verantwoord worden in het jaar waarop ze betrekking hebben. Met andere woorden: De wijziging van de uitkeringen 2019 en de uitgaven die daarmee samenhangen worden verwerkt in de jaarrekening 2019. Formeel moet eerst de begroting van dat jaar worden aangepast (na goedkeuring door de raad), en kunnen de budgetten pas daarna worden uitgegeven (rechtmatigheidsvereiste). Praktisch gesproken is die werkwijze in het geval van de decembercirculaire niet mogelijk. Dit omdat op het moment van publicatie het begrotingsjaar al bijna is verstreken. De begroting van dat jaar kan dus niet meer worden aangepast.

Daarom worden zowel de wijziging van de inkomsten als de extra uitgaven die daarmee samenhangen, rechtstreeks in de jaarrekening verwerkt.

De raad wordt geïnformeerd via een raadsinformatiebrief. (beslispunt 5.)

Kanttekeningen

Onderuitputting 2019

De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Volgens het systeem van ‘samen de trap op en samen de trap af’ hebben wijzigingen in de rijksuitgaven direct invloed op de omvang van het gemeentefonds.

Bij de septembercirculaire 2019 was reeds een onderbesteding van 2019 voorzien en is het accres naar beneden bijgesteld.

Op basis van de Najaarsnota leek een behoorlijke extra onderbesteding € 900 miljoen te verwachten, boven op de € 400 miljoen die bij de septembercirculaire 2019 reeds bekend gemaakt is. Dat leidde tot de verwachting van een effect op het gemeentefonds van ± € 80 miljoen. De onderbesteding is echter toegevoegd aan begrotingsreserves, gekoppeld aan prioriteiten van het kabinet zoals aanpak stikstof, tekorten onderwijs en ondermijning. Die toevoeging aan de reserves tellen mee aan in de Accres Relevante Uitgaven (ARU). Samen met nog enkele beleidsintensivering stijgen de ARU 2019 ten opzichte van de septembercirculaire 2019 met € 350 miljoen. De definitieve afrekening van het accres 2019 vindt plaats bij de meicirculaire 2020. De verwachting is dan ook dat de afrekening over het jaar 2019 niet nadelig zal zijn. Zeker is het niet omdat we na de peildatum van de Najaarsnota nog enkele maanden te gaan hebben.

Herijking verdeling gemeentefonds

De afgelopen periode stond in het teken van het analyseren van de gegevens van de (ruim negentig) gemeenten die in de steekproef zitten. In de analyse worden verschillende verdeelvarianten uitgewerkt en besproken met de begeleidingscommissies en de stuurgroepen.

De afronding van de onderzoeken is gepland in januari 2020. De fondsbeheerders komen kort daarna met een voorstel voor aanpassing van de verdeling en zullen hierover zoals gebruikelijk advies vragen aan de VNG en de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB). Na advies van VNG en ROB zal de verdeling aan de Tweede Kamer worden aangeboden. Tot dat moment zijn er nog twee bestuurlijke overleggen (eind januari en eind maart 2020). Om gemeenten tijdig van de nieuwe verdeling op de hoogte te brengen is de planning de nieuwe verdeling in de meicirculaire van 2020 te publiceren.

De financiële gevolgen voor de jaren 2021 en verder zijn afhankelijk van de uitkomsten van de herijking van het gemeentefonds en kunnen voordelige en nadelige effecten met zich meebrengen.

Op dit moment is daar geen inschatting van te maken.

Op dit moment zou er sprake zijn van een jaar uitstel m.b.t. de herverdeling van het gemeentefonds. Dit omdat de geplande herverdeling voor twee op de drie gemeenten nadelig zou uitpakken. De Minister van Binnenlandse Zaken laat aanvullend onderzoek doen waarvan de uitkomsten in september bekend moeten zijn. Dit is te laat om het gemeentefonds in 2021 anders te gaan verdelen. Bron Binnenlands bestuur nr. 4 van 2020.

Evaluatie normeringssystematiek.

Het kabinet herkent de problematiek die gemeenten in recente jaren ervaren als gevolg van schommelingen in het accres. Het kabinet is hierover met de VNG in gesprek. In dit traject zoeken het Rijk en de VNG naar mogelijkheden om op korte termijn -2020 en 2021- schommelingen in het accres te dempen of voorkomen. De budgettaire verwerking van een mogelijke uitkomst vindt plaats op de kortst mogelijke termijn: bij Voorjaarsnota en de meicirculaire 2020.

Verruiming gemeentelijk belastinggebied

In de Tweede Kamer brief Toekomst openbaar bestuur stelt de Minister van BZK voor dat het lokale belastinggebied verruimd zou moeten worden; een belangrijke randvoorwaarde voor gemeenten om echte keuzes te maken en maatwerk te bieden. Deze verruiming van het gemeentelijk belastinggebied past binnen de bredere context van herziening van de financiële verhoudingen. Er moet een betere balans komen tussen de verantwoordelijkheden die gemeenten hebben, en de ruimte die ze hebben om eigen inkomsten te genereren.

Een ambtelijke werkgroep is hier momenteel mee bezig. De VNG is in deze werkgroep vertegenwoordigd. In januari 2020 zal het rapport over de verruiming van het gemeentelijk belastinggebied gereed zijn. Het rapport vormt input voor het bouwstenentraject voor een beter belastingstelsel, geïnitieerd door de Staatssecretaris van Financiën.

Besluitvorming over de verruiming van het gemeentelijk belastinggebied is aan het volgende kabinet.

Financiën, middelen & capaciteit

De wijzigingen van de rijksuitkeringen zijn autonoom.

De voorstellen over de gemeentefondscirculaires zijn veelal technisch van aard.

Voor de decembercirculaire geldt dat helemaal. Deze bevat vrijwel nooit grote beleidswijzigingen maar focust zich vooral op het afhandelen van het lopende begrotingsjaar 2019 en eventueel voorgaande jaren.

De algemene uitkering voor 2019 komt € 565.000,- hoger uit dan begroot.

Dit bedrag is een saldo van een nadelige bijstelling van de algemene uitkering voor 2017 t/m 2019 van € 0,8 mln en “nieuwe” middelen ad € 1,3 mln.

Uitvoering

Na instemming met het voorstel wordt de bijgevoegde Raadsinformatiebrief verzonden aan de raad.

- Conform het financiële beleid, worden de mutaties in de uitkeringen voor de jaren 2017, 2018 en 2019 en corresponderende posten verwerkt in de jaarrekening 2019.
- “Nieuwe” middelen in 2019 kunnen, indien daar bestedingsplannen voor zijn, via overhevelingsvoorstellen van de inhoudelijke afdelingen worden overgeheveld naar 2020. Deze overhevelingsvoorstellen worden ter besluitvorming voorgelegd aan het college van B&W en zijn aan te merken als gedeeltelijke bestemming van het resultaat van 2019.
- Mutaties in de uitkeringen en corresponderende posten voor het jaar 2020 worden verwerkt via de 1e tussenrapportage van 2020 verwerkt in de begroting 2020.
- De mutaties in de uitkeringen in de jaren 2021 tot en met 2023 worden meegenomen bij de eerstvolgende kadernota dan wel begroting.

Burgemeester en wethouders van Hilversum,
de gemeentesecretaris, de burgemeester,

D. Emmer

P.I. Broertjes

Bijlage(n)

1. Decemercirculaire 2019 gemeentefonds
2. Raadsinformatiebrief decemercirculaire 2019
3. Specificatie financiële mutaties